

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність А2 Дошкільна освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська мова за професійним спрямуванням
Викладач (-і)	Гуменюк Ірина Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій
Контактний телефон викладача	0980002038
Е-mail викладача	iryna.humeniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є особливості професійного мовлення (усного й писемного) фахівців педагогічної галузі.</p> <p>Українська мова за професійним спрямуванням – це новітня навчальна дисципліна, зорієнтована на фахово-мовленнєве вдосконалення здобувачів освіти для полегшення їх майбутньої адаптації у професійному середовищі, здобуття авторитету в колективі та кар’єрне зростання.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування усного й писемного професійного мовлення студентів шляхом підвищення рівня низки компетентностей (дискурсивної, загальнонаукової, підприємницької, термінологічної, документної, редакторсько-коректорської та ін.), розвитку інноваційності мислення та роботи з інформацією, підтримання інтересу до професійної діяльності для формування особистості конкурентоздатного фахівця, готового до постійного самовдосконалення в обраній сфері діяльності.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформуванати чітке розуміння понять «мова» і «мовлення», «українська національна мова» та «українська літературна мова», «мова професійного спілкування», їх спільних та диференційних ознак; – вдосконалити володіння нормами сучасної української літературної мови, спираючись на знання та вміння, здобуті в ЗЗСО; – сприяти усвідомленню ролі державної мови в професійній діяльності педагога; – сформуванати вміння диференціювати стилі сучасної української літературної мови, доречно користуватися їх засобами залежно від мети й ситуації спілкування; – домогтися засвоєння основних вимог Державного стандарту України на 	

- оформлення документів, правил укладання визначеного переліку документації;
- забезпечити розуміння поняття «термін», вміння виокремлювати терміни в комунікативному або текстовому масиві, зіставляти українські та іншомовні термінологічні відповідники, збагатити мовлення студентів фаховою термінологією;
- сформувати вміння анотувати й реферувати наукові тексти, здійснювати бібліографічний опис джерел, оформлювати покликання;
- сформувати навички редагування й коректування наукових і офіційно-ділових текстів професійного спрямування;
- вдосконалити вміння презентувати результати самостійної роботи шляхом логічного й цікавого впорядкування інформації засобами інноваційних технологій;
- сприяти набуттю студентами якостей часової, інформаційної та прагматичної підприємливості.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-16. Проєктувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до

вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

A Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу

A2 Організаційна

A2.1 Організаційна. Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою.

B. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

B2 Педагогічне партнерство

B2.1 Педагогічне партнерство. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	2/2
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28/8
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна /вибіркова
1	A2 Дошкільна освіта	1	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.	2	2	6
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.		4	10
Тема 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.		4	6
Тема 4. Документація з кадрово-контрактних питань.		4	6
Тема 5. Довідково-інформаційні документи.		4	10
Тема 6. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.		4	10
Тема 7. Редагування офіційно-ділових і наукових текстів.		4	10
Модульний контроль.		2	2
ЗАГ.	2	28	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Аудиторна робота (АР) – 10 балів. Тематичне тестування (ТТ) – 30 балів. Контрольна робота (КР) – 10 балів. Самостійна робота (СР) – 10 балів. Екзаменаційна робота (ЕР) – 50 балів.
Вимоги до письмових робіт	<p>Види самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) робота з фаховими періодичними виданнями – 5 балів, 2-е практичне заняття; 2) стилістичне оформлення текстів – 5 балів, 3-10 практичне заняття; 3) редагування документів – 5 балів, 7-е практичне заняття; 4) робота з реквізитами – 5 балів, 5-е практичне заняття; 5) підготовка індивідуальної папки зі зразками ділової документації – 5 балів, 12-е практичне заняття; 6) робота з мережевими ресурсами – 5 балів, 9-е практичне заняття; 7) підготовка інформаційних проєктів – 5 балів, 2-12 практичні заняття; 8) редагування фахових наукових текстів – 5 балів, 13-е практичне заняття. <p>Контрольна робота – 10 балів, 14-е практичне заняття. Неприпустимі плагіат та списування. Лінгвістичні норми повинні відповідати вимогам чинного «Правопису української мови».</p> <p>Завдання, здані із запізненням без поважної причини (офіційне звільнення з підтвердженням довідкою чи заявою) оцінюються за шкалою, нижчою на 1 рівень.</p>
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	Вчасно здані основні види робіт. Загальна сума балів – не нижче 50.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: написані самостійно, відповідно до завдання, з дотриманням норм української літературної мови, здані вчасно.</p> <p>Академічна доброчесність: неприпустимі плагіат та списування.</p> <p>Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Карпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:</p>	

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://surl.li/ysmxa>

Відвідування занять: Пропущені заняття (як лекційні, так і практичні) з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» зараховуються за умови їх теоретико-практичного відпрацювання. Необхідно виявити достатній рівень теоретичних знань з пропущеної теми, а також показати вміння їх практичного застосування. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.

Неформальна освіта:

Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://surl.li/fkxdkf>) 5 балів за пройдений курс, рекомендований викладачем. Максимально – 10 балів.

Нарахування додаткових балів здійснюється за умови активної участі студента в позааудиторній роботі: виступи на конференціях, підготовка до друку статті, робота в проблемній групі, здобуття неформальної освіти тощо. Максимальна кількість додаткових балів – 10.

8. Рекомендована література

Навчально-методичне забезпечення

1. Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Базовий курс української мови за професійним спрямуванням. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 172 с.
2. Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Глосарій навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». Івано-Франківськ: ТУР-Інтелект, 2020. 70 с.
URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/10861/1/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9%20%D0%A3%D0%9C%D0%B7%D0%B0%D0%9F%D1%81.pdf>
3. Гуменюк І. М. Хронологічний бібліографічний покажчик праць з української мови за професійним спрямуванням у наукових виданнях кінця ХХ – початку ХХІ ст. Івано-Франківськ: ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2021. 88 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/11711>
4. Гуменюк І. М. Посібник-практикум з української мови за професійним спрямуванням (на основі текстоцентричного підходу) : навчальний посібник для студентів спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ, 2022. 168 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/16597/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%>

[82%b8%ba%83%bc_%93%83%bc%b5%bd%8e%ba.pdf](#)

5. Гуменюк І. М. Українська мова за професійним спрямуванням у схемах і таблицях : навчально - методичний посібник для викладачів і студентів педагогічних ЗВО. Івано - Франківськ, 2022. 184 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/13833>
6. Гуменюк І. М. Хрестоматія наукових праць з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». Частина I (1994–2010 рр.). Івано-Франківськ, 2022. 224 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/13832>

Базова література

1. Український правопис / Українська національна комісія з питань правопису. Київ, 2019. 282 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
2. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. ДСТУ 4163-2020. URL: https://zakon.help/files/article/11494/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%204163_2020.pdf

Додаткова література

1. Гуменюк І. М. Самостійна робота студентів з вивчення української мови за професійним спрямуванням. *New Inception : науковий журнал* / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. 2021. № 3–4 (5–6). С. 52–61. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5972371>
2. Гуменюк І. М. Навчально-методичне забезпечення української мови за професійним спрямуванням: концептуальні засади профілізації. *Проблеми сучасного підручника*. 2021. Вип. 26. С. 85–93. <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2021-26-85-93>
3. Гуменюк І. М. Сучасні підходи до навчання української мови за професійним спрямуванням: перспективні вектори досліджень. *Молодь і ринок*. 2021. № 4. С. 92–99. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.236356>
4. Гуменюк І. М. Методика навчання української мови за професійним спрямуванням як галузь української лінгводидактики. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2021. № 1 (11). С. 144–157. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2021-11-1-144-157>
5. Гуменюк І. М. Функційно-стилістичний підхід до навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів. *Академічні студії. Серія : Педагогіка*. 2021. Вип. 3. Ч. 1. С. 33–38. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.1.6>
6. Гуменюк І. М. Структурно-функційна модель навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів і вихователів. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2022. № 1 (23). С. 13–20. <http://doi.org/10.51707/2618-0529-2022-23-02>
7. Гуменюк І. М. Мотивація як індикатор успішності навчання української мови за професійним спрямуванням: основні аспекти діагностування. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2025. Вип. 70. С. 87–93. <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/355>

8. Гуменюк І. М. Методична система навчання української мови за професійним спрямуванням: обґрунтування об'єктивності передумов експериментального дослідження. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2025. Вип. 218. С. 27–31. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-218-27-31>
9. Humeniuk I. The Project-Based Learning Technology in the Methodology of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2021. № 25. С. 89–95. <https://doi.org/10.15330/msuc.2021.25.84-87>
10. Humeniuk I. M. The Use of ICT to Provide the Components of the Methodical System of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2022. № 27. С. 12–16. <https://doi.org/10.15330/msuc.2022.27.12-15>
11. Humeniuk I., Nakonechna L., Semeniuk O., Poslavska N., Babii I. A Model of the Test Technology of Teaching: Theoretical and Applied Aspects. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2022. Vol. 11, No. 6; Special Issue. P. 88–99. Scopus <https://doi.org/10.5430/jct.v11n6p88>
12. Humeniuk I., Blyznyuk T. Interdisciplinary coordination in the primary school teacher and educator training system. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences*. 2022. Vol. 9, № 1. P. 139 – 145. [doi: 10.15330/jpnu.9.1.139-145](https://doi.org/10.15330/jpnu.9.1.139-145)
13. Humeniuk I. Gamification Elements in the Process of Ukrainian Language Training of Pedagogy Specialists. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences*. 2023. Vol. 10, № 1. P. 126–132. [http://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.126-132](https://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.126-132)
14. Humeniuk I., Humeniuk M. The Criterion and Level Aspect of the Experimental Research into the Effectiveness of the Methodical System of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences*. 2024. Vol. 11, № 1. P. 138–146. [http://doi.org/10.15330/jpnu.11.1.138-146](https://doi.org/10.15330/jpnu.11.1.138-146)
15. Humeniuk I. Ai-Generated Content as a Tool for Improving the Linguistic Competence of Students. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2024. № 30. С. 73–77. <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/view/8843/8891>
16. Kononenko V., Ostapchuk Y., Fizeshi O., Humeniuk I., Rozman I. Improving the Legal Support of Linguistic and Cultural Aspects of Language Learning at School: Mejorar el apoyo legal de los aspectos lingüísticos y culturales del aprendizaje de idiomas en la escuela. *Political Questions*. 2023. Vol. 41. No. 77. P. 50–60. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4177.03>

Викладач:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

Ірина ГУМЕНЮК